

2023

PROGRAMA LECTOESCRITURA

CEIP CAMPANAR

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

Unió Europea

Fons Social Europeu
L'FSE inventa el teu futur

C.E.I.P. " CAMPANAR "
C/ Rascanya, 1 46015 (VALENCIA)
TELEFON: 961 205490
e-mail: 46015186@edu.gva.es

INDEX

- 1.- Justificació
- 2.- Metodologies i tècniques de treball.
- 3.- Desenvolupament de l'activitat.
- 4.- Avaluació
- 5.- Avaluació. Pràctica docent

1.- JUSTIFICACIÓ.

La iniciació a la lectura i a l'escriptura és un món apassionant pels xiquets i xiquetes i per les famílies. Durant l'etapa de l'educació infantil els xiquets i xiquetes desperten el seu interès per poder escriure i entendre les lletres.

El procés d'aprenentatge de la lectoescriptura abarca tota l'Etapa d'infantil i primer cicle de primària. Des de Infantil 3 anys es treballen les habilitats comunicatives i lingüístiques donant gran importància al llenguatge oral.

Es construeix a partir del que ja saben els xiquets/es des d'un enfocament global. Es facilita un ensenyament multisensorial, dedicant temps a la psicomotricitat des de l'estimulació primerenca, la psicomotricitat fina i la grafomotricitat sempre tenint en compte la relació de la lectura amb l'escriptura.

Fomentar el gust per la lectura en els més xicotets recau en la manera com els adults acompanyem als xiquets/es en aquest màgic procés de descoberta i d'aprenentatge.

El llenguatge és l'eina que utilitzem les persones per comunicar-nos i és també un dels instruments més importants dels xiquets/es per conèixer el món que els envolta i establir relacions. És per això que hem de garantir que aquest procés d'aprenentatge de la lectoescriptura esdevinga un dels moments més significatius en l'etapa de l'Educació Infantil.

Primer de tot hem de comprendre que aquest procés és individual i que cada xiquet/a té el seu ritme. És un procés molt bonic on cal acompanyar a l'alumnat amb paciència, sense pressa, disfrutant del camí que fem per arribar.

Des de l'escola hem decidit formar un grup de treball sobre la lectoescriptura per a seguir una mateixa línia metodològica.

De la mateixa manera hem recopilat una sèrie de recursos amb caràcter constructivista per a posar-lo en pràctica en l'aula tenint en compte la diversitat de l'alumnat que podem trobar.

Indagarem en les noves tendències que s'esten treballant dins de l'aula i les posarem en pràctica registrant les que millor s'adapten al nostre context educatiu. Sabem que la lectura i l'escriptura són processos que s'interrelacionen entre sí ja que l'adquisició d'una depèn de l'altra, es a dir, l'alumne/a apren una y simultàneament està aprenent l'altra.

La lectoescriptura en Educació Infantil es on l'alumne/a produeix per primera vegada diferents caràcters similars a les lletres de l'alfabet, demostrant la manera en que descobreix el sistema d'escriptura de la seua llengua. En ed. Primària l'alumnat ja ha mantès algú tipus de relació amb les lletres de l'afabet però degut a diferents causes poden no haver arribat al procès de lectoescriptura o poden seguir millorant el nivel ja que la lectoescriptura és un aprenentatge en construcció.

2.- METODOLOGIES I TÈCNIQUES DE TREBALL.

El constructivisme és una corrent pedagògica basada en la teoria del coneixement constructivista, basat en la idea d'entregar a l'alumnat les ferramentes necessàries que le permetan construir de forma autònoma e independent els seus propis procediments a través dels quals podran resoldre una situació problemàtica, puguent ser modificada i per lo tant, produint-se un aprenentatge significatiu en el que el xiquet/a aprèn constantment associant la nova informació a la que ja posseeix.

Es tracta d'un enfocament on el procés d'ensenyament es du de forma dinàmica, participativa e interactiva amb l'alumnat, de modo que el coneixement siga una autèntica construcció operada per la persona que aprèn.

En pedagogia aquest concepte s'aplica com l'ensenyament orientat a l'acció, es dir, propiciant una situació concreta que posteriorment es materialitza a través d'una activitat pràctica, passant el docent a un segon pla i convertint-se en guia de l'aprenentatge del nostre alumnat.

Així doncs, l'enfocament constructivista de l'ensenyament de l'aprenentatge de la lectoescriptura es basa en ajudar a l'alumnat ha donar-se compte del caràcter instrumental del llenguatge escrit, com mitjà per a resoldre necessitats practiques i concretes de la seua vida quotidiana, de modo que es treballa el llenguatge escrit al llarg de tota la jornada escolar.

D'aquest modo, hi ha moments per escriptura funcional i hi ha altres moments per a prendre consciència sobre les lletres, sobre les vocals, sobre les formes majúscules o minúscules, sobre les síl·labes, etc... partint de textos funcionals i significats per a l'alumnat i utilitzant la lectoescriptura diàriament per les activitats quotidianes, com son els llistats, les notes per a casa, contes, cançons, posar el nom als treballs, la data, senyalar objectes de l'aula, etc.

El procés d'aprenentatge seria el següent:

Primer, l'alumne mostra els seus primers esbozos d'escriptura mitjançant garabatos o dibuixos. Prompte, escriurà les lletres de l'alfabet que l'ajudaran a discriminar els diferents sons de cadascuna de les lletres. Al descobrir els diferents sons i les lletres, les ajudarà a deletrejar les paraules.

Posteriorment, una vegada que el xiquet adquireix els principis funcionals de l'escriptura, que el porten a preguntar-se còm i per a que escriure depenent de l'estimulació i motivació per part del seu entorn, passaran a interindre els principis lingüístics on l'alumnat observa que el llenguatge escrit es presenta de forma ordenada. Per últim, tots els principis es relacionen a mesura que l'alumne/a troba el valor significatiu de la lectura escrita. Per tant, és important presentar a l'alumnat activitats que incloguent la manipulació de lletres, doncs les predisposa un efecte positiu en el desenvolupament posterior de la lectura y la escriptura.

Per lo tant, l'alumnat part d'unes idees prèvies al voltant de la lectura i l'escriptura.(passant el dit per les paraules d'esquerra a dreta, diferencia el dibuix de l'escriptura, les lletres, el seu nom...) Per lo que es va intentar desenvolupar les habilitats de la lectoescriptura a través d'un aprenentatge significatiu, on es treballa amb textos reals i on l'ús del llenguatge es fa amb una intenció, tant per comunicar-se, disfrutar o compartir alguna cosa .

El docent deu ser un model motivador a seguir pel seu alumnat, llegint i escrivint tot el possible i amb sentit, en presència dels mateixos. Com el pensament de l'alumnat en aquestes edats és sincrètic, es dir, que capta primer el conjunt per a posteriorment accedir a les parts, l'enfocament constructivista deu tindre en compte l'enfocament globalitzat.

Les activitats deben presentar-se amb textos complets, amb significat propi, amb sentit en relació amb les tasques i les necessitats que es plantegen en l'aula.

A demés, l'alumnat ha de ser partícip en tot moment del procés ensenyament-aprenentatge, sent els principals protagonistes, proposant idees, inquietuds interessants sobre les que investigar i treballar, on l'ús de la lectura i l'escriptura ocupen un lloc fonamental.

Es realitza un procés d'ensenyament-aprenentatge propi i personal, partint de les necessitats que sorgeixen en l'aula, el més contextualitzat possible i adaptant-se a les característiques del nostre alumnat.

3.- DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT

a) Observació directa

L'observació inicial és fonamental. L'alumnat arriba d'infantil d'unes vacances i segons la maduresa detectarem amb les avaluacions inicials a través de l'observació i diferents proves el procés en que es troba.

Podem detectar també les dificultats que presenta l'alumnat en les diferents deses que comprendre tant el procés de la lectura com el de l'escriptura.

Detectarem si hi ha dificultats en el traç, en la discriminació dels fonemes, discriminació-o de grafies, etc... i així poder saber d'on partir.

Respondrem a les necessitats de forma individual i adaptada a cadascú d'ells. O simplement ens trobem amb un alumne desmotivats per la falta de contextualització, de sentit... sense tindre ninguna dificultat aparent però que hi ha que donar-li resposta..

Esta fase permet conèixer a cada alumne/a , els seus interessos i inquietuds pel món que es rodeja i utilitzar aquesta informació en benefici de motivar aprenentatges posteriors.

b) Posada en pràctica a l'aula amb la tutora i el suport

Estem immersos dins d'un món de codis (imatges, lletres, números...) i l'adult (mestres, famílies...) hem d'ésser bons models escriptors. A Infantil s'inicia l'escriptura a partir del nom propi. El nom és un referent molt útil. A partir del propi nom i el dels companys/es els xiquets i les xiquetes van aprenent el codi escrit. A Primària esdevenen els processos més arrelats a la consolidació del traç i assoliment de les normes que regeixen el codi escrit. Així, tenint present que els textos han de ser significatius es proposen activitats afavoridores per la integració i connexió.

- La resolució dels dubtes.

És important que els xiquets i xiquetes puguen resoldre en el mateix moment els dubtes que els sorgeixen quan componen un escrit. En aquests moments, si és necessari, s'ha d'intervenir un cert temps per tal d'ajudar i potenciar la reflexió de l'alumnat amb ajut dels iguals si és possible.

- La correcció col·lectiva.

Aquesta pràctica en la composició de textos permet que l'alumnat exterioritze els seus coneixements i els comparteixen amb els altres. Igualment, la correcció col·lectiva incideix en un dels hàbits més importants que cal tenir quan s'escriu: la revisió del text.

- La relectura del text escrit.

Cal crear en l'alumnat l'hàbit de rellegir l'escrit abans de donar-lo per acabat. És una bona manera d'iniciar el procés de detecció i autocorrecció i reforça també l'hàbit de la revisió en si.

- El docent com a model escriptor.

Sempre que siga possible el docent emprarà textos escrits a mà com a model del que es pretén . Cal potenciar el valor de l'escrit original i de l'esborrany.

- L'establiment de rutines lectores i escriptores pròpies del nivell educatiu.
- Activitats

Les activitats que es treballen en general a l'aula es basaran en l'apropament al entorn de l'alumnat a través d'etiquetats, utilització de diferents noms, ordenació de paraules i de frases, activitats en llibres amb diferents textos, fotocopies diverses, jocs de sempre com encreuats o sopa de lletres, ús de diferents medis de comunicació, lectura en veu alta etc...

- Racó de lectura

Es crearà un racó de lectura amb la finalitat de donar motivació.

Les activitats aniran canviant en funció de les necessitats que trobem i avaluarem si son factibles i es aconsegueixen els objectius esperats o si hem de modificar i canviar per altres activitats que motiven a l'alumnat a l'aprenentatge de la lectoescriptura.

- Treball amb el professorat de suport que arriba a l'aula

Quan arriba el mestre de suport a l'aula es dedica a l'alumnat que més ho necessita reforçant amb diferents materials plastificats.

Els materials parte:

- a) Discriminació de lletres de síl·labes, de paraules... segons el nivell de l'alumnat.
- b) Ordenar lletres, síl·labes, paraules..
- c) Escriure paraules
- d) Discriminar imatges
- e) Llegir i repassar paraules escrites amb puntets per a treballar la grafia.
- f) Identificar la paraula representada en un dibuix entre altres incorrectes.
- g) Ordenar les lletres que formen paraules representades amb dibuixos.
- h) Copiar paraules.
- i) Escriure paraules a les que les falta una o més lletres.

Per altra banda, es fan sessions de lectures en veu alta acompanyats de la mestra de suport i aprofitem totes les ocasions possibles per aconseguir que l'alumnat vaja adquirint poc a poc i sense angoixes gust per la lectura.

Aquest recurs ha de proporcionar suport a l'alumnat dins de l'aula ordinària, educant a cada xiquet/a de la manera precisa, tenint en compte les diferències en el nivell de competències i necessitats de cada alumne/a des de la pluralitat i la diversitat.

4.- AVALUACIÓ

L'avaluació és un aspecte que ha d'estar present de manera implícita en el procés d'ensenyament-aprenentatge. És la forma d'obtenir resultats i evidències de com s'està produint el procés en l'aula. S'obté tant els resultats positius com els que necessiten ser reforçats per part de l'alumnat i del docent.

- L'avaluació inicial

Ajuda a detectar el nivell en que es troba l'alumnat abans d'iniciar el treball de la lectoescriptura. Es realitzarà de manera prèvia al desenvolupament del procés educatiu d'aprenentatge, amb conèixer els coneixements previs.

Com a instrument d'avaluació s'utilitzarà l'observació directa i a través de proves escrites (**instrument d'avaluació a utilitzar**)

- Avaluació formativa

L'objectiu es que els nous coneixements podriusquen en ells un aprenentatge significatiu. I que siga formativa. Consisteix en modificar sobre la marxa els processos educatius per aconseguir de forma eficient els objectius proposats amb anterioritat.

L'avaluació serà continua, es dir , es podrà avaluar en qualsevol sessió de la jornada escolar diferents proves per valorar el procés d'aprenentatge de la lectoescriptura de l'alumnat.

- Avaluació final

Tindre una avaluació final de tot el procés.

Per últim, l'avaluació serà personalitzada depenent de l'alumnat en particular i del grup en general. Cada alumne/a és únic i diferent, amb unes necessitats específiques,

LA integració és un objectiu principal i bàsic que deu estar present en la jornada escolar.

5.- AVALUACIÓ PRÀCTICA DOCENT

L'actuació dels docents també serà avaluada mitjançant una avaluació continua, a partir dels resultats obtinguts de l'alumnat.

Podrem saber si les activitats realitzades aconseguixen arribar als objectius proposats.

El docent estarà en constant avaluació actualitzant, organitzant i modificant la seua forma de treballar i d'utilitzar els recursos i materials per a que l'alumnat puga lograr l'aprenentatge de la lectoescriptura com a últim fi.

Per a dur a terme l'avaluació utilitzarem un registre que podrà variar depenent dels objectius que volem.